

Az Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet

Szakmai tevékenységének bemutatása

Dr. Kincses Gyula

Budapest, 2010. április 30.

Tartalomjegyzék

I. Az intézmény rövid története, kialakulása	3
II. Az ESKI felépítése, szervezeti logikája.....	4
Az intézmény alap-célkitűzései	4
Rendszerkoncepció.....	4
A „Tudásközpont” eredményei	6
A „statikus táblázatok” az egészség és az egészségügy főbb számairól	6
Integrált Magyar Egészségügyi Adattár (IMEA)	6
Tételes Egészségügyi Adattár	6
Egyéb, az ESKI által gyűjtött és feldolgozott adatgyűjtések.....	7
Az informatika egyéb feladatai	7
A szakkönyvtár.....	8
Az Egészségügyi Rendszertudományi Iroda.....	10
A Technológia-értékelő Iroda	12
Az ESKI honlapja	13
III. A jövőkép alternatívái	14
Az egyes szervezeti egységek fejlesztési feladatai változatlan szervezet és funkció esetén.....	14
Informatikai Iroda	14
Könyvtár.....	15
Egészségügyi Rendszertudományi Iroda.....	15
Gazdasági Igazgatóság	15
Technológia-értékelő Iroda	15
Az országos intézetek átalakításába ágyazott lehetséges szerep	16
Ágazati Informatikai Központ szerep.....	16
A jelenlegi intézményi koncepció kiterjesztése	16

I. Az intézmény rövid története, kialakulása

A jogelőd MEDINFO **történetileg orvosi könyvtár**. 1990 előtt ez a feladatot kiemelt jelentőségű volt, hiszen a devizakorlátok és a külkapcsolatok kontrolálása miatt a nemzetközi (nyugati) szakirodalom nem volt megfelelően elérhető, így kellett egyetlen könyvtár, ahol a korszerű orvosi szakirodalom elérhető. Ez a kitüntetett szerep ugyanakkor a rendszerváltással, a devizakorlátozás feloldásával kiürült, és a rendszerváltás utáni első 14 év a helykereséssel telt.

Az alapfeladat (könyvtár) ellátásában a 90-es évek első felétől egy modernizációs folyamat indult meg: a MEDINFO jelentős lépéseket tett az elektronikus könyvtár funkció felé, illetve az orvosi könyvtár funkcióból elmozdult az egészségügyi szakkönyvtár feladat irányába (lásd: WHO letéti könyvtár). Ugyanakkor az Internet terjedése ezt a tudásmonopóliumot is megszüntette. 1997-ben az Intézet igen korszerű irányba indult: **metodikai-szakmai központ** kialakítását kezdték el. 1999-ben a kormányváltás után **egészség-kommunikációs központ** lett az átalakítás fő iránya. 2001. hozott újabb érdemi változást az Intézet életében: az Egészségfejlesztési Kutatóintézet megszűnése után annak érdemi erőforrásait átvéve egészségügyi információs központ (adat-tár és elemzés) irányba fejlődött.

A 2000-es évek elejének útkeresése után az intézet **2004. márciusban nyerte el mai karakterét, és új néven, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézetként** kezdte meg a mai szerkezet és funkciók kialakítását.

Az elmúlt hat év eredményesen telt el. Egyrészt jó színvonalon sikerült megvalósítani az alapító okiratban kijelölt feladatok zömét, másrészt a szervezet működésében, szervezet-és munkakultúrájában, alapvető változás álltak be. Az eredmények között tartjuk számon, hogy a nagy irány és funkcióváltások ellenére a szervezet organikus fejlődésen ment keresztül, ami erősíti a koherenciáját.

II. Az ESKI felépítése, szervezeti logikája

Az intézmény alap-célkitűzései

Az ESKI alap-célkitűzése az Intézet olyan irányú folyamatos fejlesztése, amely

- Az eddigi eredményeinket felhasználva segíti a korszerű egészségpolitika szakmai megalapozását, az evidence based medicine elveinek gyakorlattá válását, és emellett „evidence based health policy” gyakorlatának kialakítását;
- Segíti a minisztérium és más szervek, szervezetek stratégiai tervezési, szakmai döntés-előkészítő munkáját;
- Szakmai és technikai szolgáltatásokat nyújt más országos intézeteknek és országos hatáskörű szervezeteknek;
- Adatszolgáltatásaival és szakmai tájékoztató kiadványaival segíti a nemzetközi tájékoztatást, kommunikációt, ismerteti a magyar egészségügy eredményeit, történéseit;
- Közreműködik a korszerű információ-technológia követelményeit kielégítő egységes ágazati adatmodell kialakításában és gondozásában;
- Egységes adatbázisából teljesíti a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségeket;
- Információs rendszerének fejlesztésével meghatározó szereplővé válik az egészségügyi közhasznú információk széleskörű terjesztésében, az ágazat szereplőinek és a betegek információs pozíciójának javításában. Ehhez az ágazati portál megújításán keresztül integrálja az ágazati adatbázisokat, és ezek tartalmát használhatóan hozzáférhetővé teszi a döntéshozók számára, illetve a Dr.Info felületén keresztül a lakosság számára;
- Közreműködik a minisztériumi projektek tervezésében és menedzselésében.

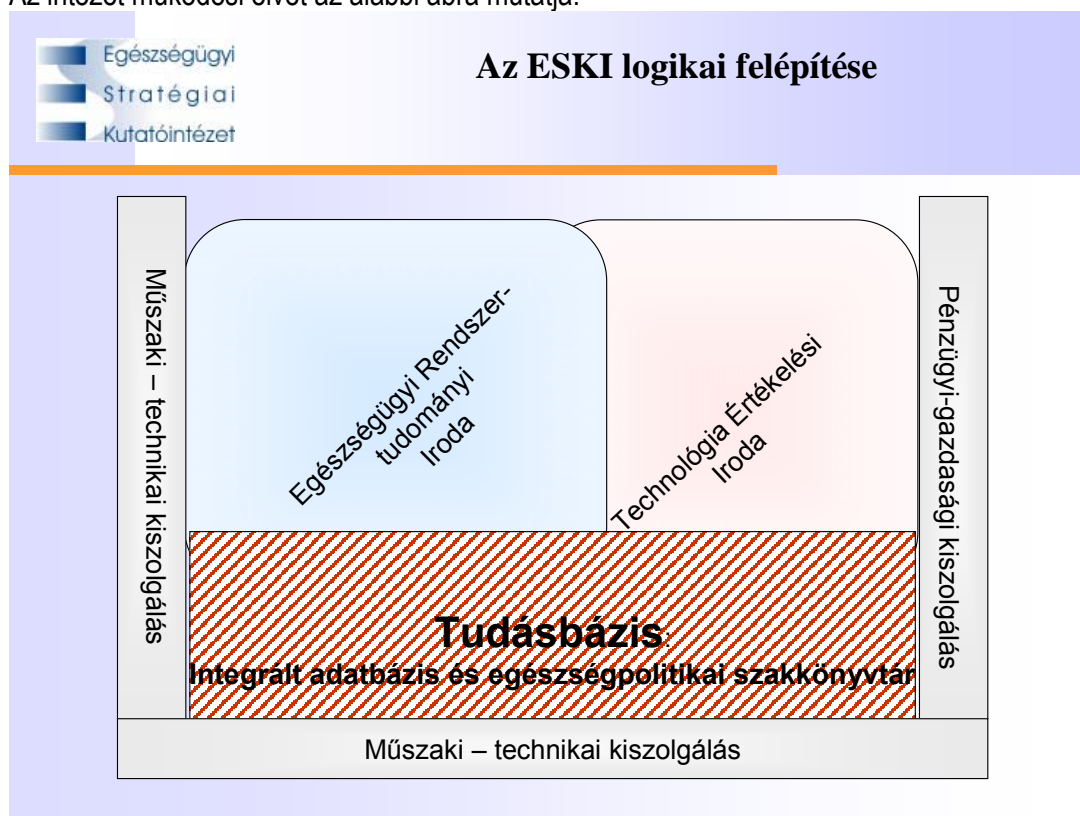
Rendszerkonceptió

Az Intézet felépítése az alábbi elvet követi.

Az Intézet részei, funkciói három fő részre bonthatók:

- az intézet szakmai munkáját megalapozó „tudásbázis” kialakítását szolgáló funkciók,
- a tudáshasznosító, szolgáltató funkciók, intézményrészek,
- technikai kiszolgálás.

Az intézet működési elvét az alábbi ábra mutatja:

Az Intézet alapkonceptiója:

- A **tudásbázis-központ** (két része: a könyvtár és az adattár)
 - o egyrészt az intézet alapszolgáltatásait nyújtja az EüM, a társintézetek és a külső felhasználók felé,
 - o másrészt megalapozza az adathasznosító intézményrészek munkáját,
- erre a **tudásbázisra épülnek a tudáshasznosító intézményrészek**, az első alapító okirat szerint: Egészségügyi Rendszertudományi Iroda, (a továbbiakban: RI) a Technológia Értékelő Iroda, (a továbbiakban: TÉI), és az Egészségügyi Közgazdasági Iroda.

Az egyes szervezeti egységek megfelelő szakmai önállósággal, de feladataikban egymásra épülve, egymást segítve végzik munkájukat. Az Intézet feladata, jellege, illetve a megoldandó feladatok komplexitása miatt *sok esetben mátrix logika mentén működik*: az egyes részlegekben fellelhető speciális tudás mindig az egész Intézet munkáját segíti.

Az eredeti rendszerkonceptió még három tudáshasznosító részleget jelölt ki, de az egészségügyi közgazdasági iroda önálló, valós szervezeti egységként sohasem jött létre. A virtuális részleg statusai hosszabb időn át az EüM Közgazdasági Elemzési Irodájának munkáját segítették (munkatársaink oda voltak kirendelve), az ESKI ilyen jellegű feladatai ugyanakkor a mátrix elv miatt részben a TÉI, illetve a Rendszertudományi Iroda feladataiba integrálódtak.

A „Tudásközpont” eredményei

Az informatikai részleg az elmúlt időben hatalmas fejlődésen ment keresztül. Az újonnan megfogalmazott feladatokat szinte teljesen lecserélődött csapat vállalta fel és valósítja meg.

A tudásközpont funkcióját tekintve **két részből** áll:

- az **integrált ágazati adatbázis rendszerből** és
- az **egészségpolitikai szakkönyvtárból**.

Az integrált adatbázis-rendszer több részből áll:

1. „statikus táblázatok” az egészség és az egészségügy főbb számairól,
2. Integrált Magyar Egészségügyi Adattár (IMEA)
3. Tételes Egészségügyi Adattár (TEA)
4. egyéb, az ESKI által gyűjtött és feldolgozott statisztikák.

A „statikus táblázatok” az egészség és az egészségügy főbb számairól

Az ESKI honlapján az alábbi makrókkal támogatott .xls táblázatok tölthetők le a területről:

- *Népmozgalmi adatok 1950-2008.*
- *Társadalombiztosítási járulékok 1993-2010.*
- *Az egészségügyi ellátórendszer aktivitása 1994-2007*
- *Az Egészségbiztosítási Alap bevételei 1993-2009.*
- *Az Egészségbiztosítási Alap kiadásai 1993-2009.*

Integrált Magyar Egészségügyi Adattár (IMEA)

Az IMEA alapja a *másodlagos adatgyűjtő központ*, amely egyetlen, többcélú adatbázisból

- rendszerezett adatokkal segíti az ágazati szakmapolitikai döntéshozatalt,
- ellátja a nemzetközi adatszolgáltatásokat,
- biztosítja a közhiteles nyilvántartásokhoz való hozzáférést,
- az egészségügyi rendszerre vonatkozó információkkal ellátja az egészségügyi rendszer szereplőit, beleértve a lakosságot.

Az adatbázis építését és a lekérdezést WEB-es felületen kezelhető adat-menedzser teszi lehetővé. Az adatbázis az integrált adatbázis, amely az alábbi adatokat tartalmazza:

- OECD Health Data jelentés;
- WHO - HFA jelentés;
- Népegészségügyi programot monitorozó adatbázis;
- a Health Consumer Powerhouse adatszolgáltatása.

Tételes Egészségügyi Adattár

Az utóbbi évek legnagyobb ESKI-s fejlesztése, mely nemzetközi szinten is egyedülálló lehetőséget biztosít, hiszen a rendszer feladat annak a nemzetközileg is unikális kincsnek, amit az OEP finanszírozási adatbázis jelent: közkinccsé, kutathatóvá tétele.

Az adattár az OEP tételes finanszírozási adataira épül, és természetesen pseudonimizált módon kapjuk az adatot, azaz az adatbázisban az egy személyhez köthető adatok összerendezhetők, de az ESKI-ben nincs olyan adatbázis, ami alapján a kvázi-TAJ számok visszafejthetők lennének. Az adattárba konszolidálás után kerülnek be az adatok.

Lényeges az az elvünk, hogy nem adatmonopóliumot akarunk kiépíteni, hanem az adatok közcélúságát akarjuk megvalósítani. Ezért az adataink között szabad hozzáféréssel díjtalanul kutathat bárki. Folyamatszervezési okok miatt az adatokhoz csak előre regisztrált, létező e-mail című felhasználó férhet. Miután hatalmas adatbázisban lehet kutatni, azt az elvet követtük, hogy a regisztrált felhasználók külső felületről definiálhatják a lekérdezéseiket. Ezt a szerver a szabad gépidőben végrehajtja, és az eredményt letárolja egy tárterületen. A felhasználó értesítést kap a lekérdezés elkészültéről.

Egyéb, az ESKI által gyűjtött és feldolgozott adatgyűjtések

Bár az ESKI deklaráltan másodlagos adatgyűjtő/adatintegráló központ, de történeti és technikai okból néhány, az EüM-től átvett, jogszabályban előírt adatgyűjtést ma az ESKI végez. Ezeknél célunk az adatok pontos gyűjtése, feldolgozása és megfelelő prezentálása.

Lényegesebb saját adatgyűjtéseink:

- Bér- és létszámstatisztika;
- Árinformáció - Infláció figyelés az egészségügyi intézményekben;
- Beruházás-statisztika (2008-tól).

Az informatika egyéb feladatai

- Az egészségügyi informatika területén az országos intézeti feladatok ellátása (az Ágazati Informatikai Stratégia karbantartása, az ágazati informatikai szabványok honosításának szervezése és publikálása, az ágazati adatmodell gondozása stb.).
- Nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése (WHO, OECD, EU)
- Kódgazda funkció ellátása egyes kódtörzseknél (BNO szerkesztése, kiadása)
- Az Egészségügyi Informatikai Szakmai Kollégium bázisintézete.
- Az E-egészség program aktuális programjainak koordinálása.
- Az ESKI honlapjának fejlesztése, üzemeltetése
- A Dr.Info üzemeltetése

A Dr.Info az e-egészség program részeként, EüM forrásból került kifejlesztésre, de 2006-ban Molnár miniszter úr felajánlotta a lehetőséget, hogy forrásátadás nélkül az ESKI gondozza tovább a Dr.Info-t.

A szakkönyvtár

Az ESKI jogelődjének alapfeladata volt. Mára ez erősen megváltozott. A két fő változás:

- Orvosi könyvtárból egészségpolitikai szakkönyvtár;
- Fizikai dokumentumtár helyett elektronikus könyvtár.

Először profilváltás következett be: egészségpolitikai szakkönyvtárrá fejlesztettük könyvtárunkat, majd a költözés is nagy feladatot jelentett. 2006-ban egy épületbe került az addig két telephelyen működő könyvtár. Ez felgyorsította az elektronikus könyvtár funkció megvalósulását: a két telephely közül a lényegesen nagyobbtól kellett megválni, így fizikailag az előző terület harmadán kellett a funkciókat megőrizni, majd fejleszteni.

A főbb könyvtári funkciók az alábbiak.

Magyar Orvosi Bibliográfia (MOB)

Intézetünk 1957. óta végzi a magyar orvosi/egészségügyi szakirodalom feltárását a nemzeti bibliográfiai rendszerünk részét képező Magyar Orvosi Bibliográfiában (MOB).

- 2005-től a folyóiratcikkek adatai mellett a folyóiratokban megjelent összefoglalókat is tartalmazza az adatbázis.
- 2006-tól a MOB nyomtatott forma helyett CD-ROM-on jelenik meg. Évente 4 CD jelenik meg, 1-1 CD mintegy 1000 új tételt tartalmaz.
- 2006-ban az 50. évfolyam alkalmából az előfizetők ingyenesen megkapták az 1997 és 2005 között megjelent MOB-füzetek kumulált összeállítását CD-ROM-on.
- 2007 elején a MOB új, saját keresőfelületet kapott. Ezzel egyszerűsödött és megnőtt a visszakeresési lehetőségek száma, gyorsabb lett a rendszer működése.
- 2008-ban az új felületre betöltöttük az 1990. és 1997. évek mintegy 25 ezer tétéles állományát.

Lelőhelyjegyzék

Évenként összegyűjtjük a hazai egészségügyi, orvostudományi szakkönyvtárakban található külföldi orvosi és határterületi szakfolyóiratainak az adatait, melyeket 2005-ig kötet formájában jelentettünk meg. 2006-tól elektronikus formában tesszük elérhetővé a **lelőhelyjegyzéket**. Az utolsó években már a CD-ROM-ok, adatbázisok adatait is feldolgozzuk. 2009. év végén elkészült a lelőhelyjegyzék közös kereső felülete, így a 2002-2010. évek adatai már egy közös felületről érhetők el.

Elektronikus könyvtár

2007-ben a könyvtár **weboldala** megújult, áttekinthetőbbé vált. A külön-gyűjteményeinkhez új weboldalakat készítettünk, ahonnan többek között a legfontosabb adatbázisokhoz, elektronikus folyóiratokhoz nyújtunk hozzáférési lehetőséget.

Külön gyűjtemények

Két **külön-gyűjteménnyel** rendelkezünk, melyeket a költözés után kutatószobákban helyeztünk el:

- Egészségügyi Világszervezet (WHO);
- Európai Unió egészségüggyel foglalkozó dokumentumai.

A harmadik külön-gyűjteményt (kábitószerügyi) profiltisztítás keretében felajánlottuk a területet felügyelő Szociális és Munkaügyi Minisztérium részére. A gyűjtemény átadása folyamatban van. A minisztériumi struktúra bejelentett változása ezt a szándékot újraértékelheti.

Az Egészségügyi Rendszertudományi Iroda

A korszerű egészségpolitika nem viselhette el tartósan azt, hogy **nincs olyan intézet**, vagy intézetrészt, amely **alapfeladatánál fogva foglalkozik az egészségügyi rendszerek tipizálásával, szervezeti, szerkezeti felépítésével, működésével, az egészségügyi szolgáltatók és ellátók működési formáival, tulajdonviszonyaival, az egészségügyi rendszerek nemzetközi problémáival és tendenciáival.** Ezt a hiányt pótolja az Egészségügyi Rendszertudományi Iroda kialakítása.

Az Iroda fő tevékenységei az alábbiak:

Nemzetközi kutatások és a magyar egészségügyről szóló nemzetközi tájékoztatás

Az Iroda 2004 óta szisztematikusan végzett egészségügyi rendszerkutatásai olyan ismeretek megszerzésére irányulnak, amelyek az egészségügy fejlesztését, teljesítményének javítását szolgálhatják. Nemzetközi kutatásaink és a magyar egészségügyi rendszer elemzése során egyaránt foglalkozunk az egészségügyi rendszerek meghatározó területeivel, a forrásteremtés, a forrásallokáció, az egészségügyi szolgáltatások és a szabályozás kérdéseivel.

Nemzetközi összehasonlító kutatások, tanulmányok, országtanulmányok

Elsősorban az EüM, MEH, Parlament Egészségügyi Bizottsága kérésére az egészségpolitikai döntések megalapozására, aktuális egészségpolitikai kérdésekben készítünk rendszeresen nemzetközi összehasonlító tanulmányokat. Országtanulmányaink egységes szerkezetben mutatják be az EU tagországok és még számos ország egészségügyét. A régi és új EU tagországokról szóló összefoglaló jellegű tanulmányokat könyv és ESKI füzetek formájában is megjelentettük.

HealthOnLine (HOL)

Nemzetközi információgyűjtésünk alapja az egészségügyi rendszerek működéséről szóló hírek, cikkek, tanulmányok, kutatások rendszeres szemlézése. Tallózásunk eredményeit az ESKI honlap **HealthOnLine rovat**a tartalmazza: <http://www.eski.hu/hol/cikkek/cgi>

A Health OnLine 2004-es indulása óta évi kb. 800 cikkel bővül, így kimerítő lehetőséget biztosít az egyes országok egészségügyére vonatkozó aktuális kérdések, valamint az egészségügyi rendszerek nemzetközi színtereken kutatott fontosabb témáinak megismerésére.

Hungarian Health System Scan című angol nyelvű hírlevél

A magyar egészségügyről szóló nemzetközi tájékoztatást szolgálja a 2007-ben indított, évi 2-3 számmal megjelenő Hungarian Health System Scan című angol nyelvű hírlevelünk, amely mára már a legfontosabb külföldre irányuló hírforrássá nőtte ki magát a magyar egészségügyi rendszer változásainak kommunikálásában: <http://www.eski.hu/new3/politika/healthscan-hu.php>

A hírlevél a magyar egészségügy, egészségpolitika aktualitásairól, változásairól, a reformokról és azok eredményeiről nyújt tájékoztatást. A hírlevelet az EU tagországok egészségügyi minisztériumai, a külföldi

szakmai partnerek, intézetek, szervezetek és a hazánkba akkreditált külföldi nagykövetek számára juttatjuk el. A hírlevél hasznát bizonyítja, hogy a közölt információkat már többek között az OECD, WHO tanulmányai hivatkozzák, és tartalmát feldolgozza a CABI (CAB International of Nosworthy Way, UK) teljes szövegű adatbázisa is.

Magyarország egészségügye - ország leírások, tájékoztatások

Angol nyelvű leprellokat, prezentációkat, cikkeket készítünk a magyar egészségügyről, annak szegmenseiről (gyógyturizmus stb.).

Adatszolgáltatást nyújtunk többek között a Health Consumer Powerhouse részére. Magyarország a 2008-ban 10. helyet, 24.-ről 14. helyre ugrott a Health Consumer Powerhouse listáján. Ennek okai között az is szerepel, hogy a jelentés ekkor az ESKI-hez került.

Egészségügyi közgazdasági elemzések, közgazdasági modellek

A nemzetközi kvalitatív kutatások mellett 2008 óta az Iroda kvantitatív közgazdasági elemzéseket is végez az egészségügy területén. A részleg elsődleges célja az egészségügyi rendszert érintő események, makro-, mezo- és mikroszintű adatok egységes, rendszerezett bemutatása, elemzése és előrejelzések készítése. A részleg tevékenysége az adatbázis-fenntartástól a helyzetfeltáráson át a döntés-előkészítési célú hatásvizsgálatokig széles skálát ölel fel, de célja minden esetben az egészségügyi rendszerekről rendelkezésre álló hiteles, megfelelő módszertannal készült, magyarázó jellegű, nyilvános információk létrehozása és beillesztése a döntéshozatali folyamatokba.

Jogszabályokról, közérthetően

A magyar egészségügy szabályozásának változásait honlapunk 2009-ben indított Jogszabálykövetés rovatában mutatjuk be.

Folyamatosan bővítjük az EU rendeleteiről, direktíváiról az Európai Bíróságon tárgyalt egészségügyhöz kötődő jogesetekről szóló tájékoztatásunkat is.

Egészségpolitikai adatbázis

A magyar egészségügyről, egészségpolitikáról szóló tájékoztatásunkat az egészségpolitikai dokumentumok adatbázisa és a napilapok, hetilapok egészségügyet érintő hírei alapján készülő **Lapszemle** teszi teljessé: <http://www.eski.hu/new3/lakossagi/lakossagi.php>

Kiadványok technikai menedzsmentje

Különös gondot fordítunk az intézeti kiadványok, posztterek, nyomtatványok stb. szakértelemmel végzett arculati tervezésére, megjelenítésre, honlapunk arculatának és szerkezetének gondozására, fejlesztésére.

A Technológia-értékelő Iroda

A Technológia-értékelő Iroda működése a gyógyszer-értékelési eljárási folyamatban kapott szerepével indult 2004 tavaszán, azzal a céllal, hogy az EU régebbi tagállamaihoz hasonlóan Magyarországon is működjön egy független szervezet, mely elemzések és javaslatok elkészítésével támogatja a döntéshozókat az egészségügy forrásainak racionális felhasználásában. Az Iroda alapításánál a tervezett feladatok között volt általában az egészségügyi technológia-értékelés fogalmának, kultúrájának magyarországi bevezetése. Ennek a feladatunknak a ránk zúduló feladattömeg miatt csak részben tudtunk eleget tenni. Az első időszakban a Technológia-értékelő Iroda munkatársai elsősorban a gyógyszerek társadalombiztosítási befogadásához kapcsolódó értékelésekre, vizsgálatokra koncentráltak, ma is ez a fő feladata, de az intézményi és az eljárási struktúra megszilárdulásával egyre inkább lehetőség nyílt arra, hogy tevékenységünket kiszélesítsük, és megfelelően fejleszteni tudjuk.

Az Iroda kiemelt feladatát (gyógyszer és gyógyászati segédeszközök technológia-értékelési feladatok ellátása) illetően az elmúlt öt esztendőben, 2009. június 30.-ig, gyógyszer területén 862 db, míg GYSE területén összesen 256 db értékelést készítettünk el.

2007 júliusától a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási befogadásához kapcsolódó szakértői munkát is ellátjuk. (És várhatóan 2010-től az orvostechikai eszközök és gyógyító eljárások tekintetében is végzünk szakértői feladatot.)

Az elmúlt öt esztendő eredményei röviden az alábbiakban foglalhatóak össze:

- Több nem konkrét termékhez kötődő átfogó szaktanulmány elkészítése, illetve tudományos cikkek publikálása. Ezek különböző az orvosi eljárásokat és terápiás területeket érintenek (PET, Gammakés, gyógyszerkibocsátó sztentek, onko-terápiás gyakorlat, stb.) – www.eski.hu
- A kérelmezői igények, valamint a technológia-értékelés szakértői folyamatának transzparenssé tételével kapcsolatos elvárások miatt kidolgozásra került 2005-ben egy folyamatosan frissítésre kerülő online információközlési rendszer (TEINFO), melynek segítségével a forgalmazók naprakész információkat szerezhetnek benyújtott támogatási kérelmek ügymenetének aktuális státuszával kapcsolatban.
- **Konferenciák** – Guidelines International Network (GIN), International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (ISPOR), International Health Economics Association (IHEA), valamint European Conference on Health Economics (ECHE) és IME-META konferenciák
- Részvétel bizottsági munkákban
 - o EüM felkérésére egy-egy delegáltunk rendszeresen részt vett az Európai Unió két munkacsoportjában (WG Pricing és WG Relative Effectiveness).
 - o Részvétel az ESIP - Medicine Evaluation Committee (MEDEV) munkájában is. Ehhez kapcsolódóan társszervezésünkben került megrendezésre a MEDEV - WHO meeting (2007. szeptember 24-25.).
 - o Számos EüM bizottsági munka

- A Corvinus Egyetemmel a HunHTA Bizottságában is szakértőként tevékenykedtünk.
- Ennek a munkának folytatásaként az EU létrehozta a 2009. őszen munkáját megkezdő EUnetHTA munkacsoportokat, melynek delegált résztvevői vagyunk. (WG5 és WG7)
- Folyamatosan törekedtünk értékeléseink színvonalának javítására. Jelenleg is éppen az ELTE Egészségpolitika és Egészség-gazdaságtani Szakcsoportjával közösen dolgozunk egy gyógyszerekre vonatkozó általános egészség-gazdaságtani magyar „checklist” kialakításán. Eredményeink várhatóan először 2009 őszen kerülnek poszter-, majd később írott formában magyar és nemzetközi folyóiratban is publikálásra.

Az egyes szervezeti egységek önálló beszámolóit a mellékletben találhatók.

Az ESKI honlapja

Az ESKI honlapja tartalmában, formájában és működésében is jól jelzi az Intézet megújulását. A honlap valójában az egész intézet produktuma: ez a közös felülete az egyes intézményrészek publikálásának.

Ezen a felületen keresztül érhetők el többek között:

- Az tudástár adatbázisai (IMEA, TEA, „statikus táblák”, stb.);
- Az ESKI által végzett adatgyűjtések feldolgozási eredményei (Bér- és létszámstatisztika, árinformáció – Infláció-figyelés az egészségügyi intézményekben, beruházás-statisztika);
- Az ESKI szakmapolitikai sajtószemléje, a Health OnLine (HOL);
- Az intézet publikációi;
- Az egészségügyi jogszabálykövetés;
- A legutóbbi fejlesztésünk, az egészségügyi Fogalomtár;
- A TEINFO rendszere, amely a gyártókkal való transzparens kapcsolattartást teszi lehetővé.

Az új fejlesztéseink közül kiemelendő az Egészségügyi Jogszabálykövetés, az Egészségügyi Fogalomtár és a gyógyturizmus oldal.

Egészségügyi Jogszabálykövetés célja az, hogy legyen egy hely, ahol a közepes jogszabály-olvasó képességgel rendelkezők is tájékozódhatnak az új jogszabályok tartalmáról, szabályozási területeiről.

Egészségügyi Fogalomtár szintén hiánypótló: a jól ismert WIKI technológiára épülve hierarchikus rendben ismerteti az egészségpolitikában gyakran használt fogalmakat.

A gyógyturizmus oldal ennek az új kutatási területnek a dokumentumait, híreit foglalja össze, de a későbbiekben lehet közösségi felülete ennek a dinamikusan fejlődő területnek.

III. A jövőkép alternatívái

Az ESKI nem független kutatóintézet, hanem az EüM háttérintézete, így meghatározó feladata a szakmapolitika támogatása, megalapozása. Ebből következően nem lehet önálló, kizárólag saját maga által definiált policy-ja, hanem az ágazati politika szervezetébe kell beépülnie. Ennek ellenére az ESKI-nek (mint stratégiai intézetnek) feladata ilyen jellegű gondolatok felvetése, így az ESKI jövőképét is tágabb kontextusban is vizsgáljuk.

A jövőkép, a feladatok ismertetését ennek megfelelően két szinten végezzük el:

- az egyes szervezeti egységek fejlesztési feladatai változatlan szervezet és funkció esetén;
- az ESKI lehetséges forgatókönyvei a megváltozott környezetben.

Az egyes szervezeti egységek fejlesztési feladatai változatlan szervezet és funkció esetén

A fent leírtakból következik, hogy taxatív fejlesztési programot a peremfeltételek ismerete nélkül nem lehet most adni. Ugyanakkor az egyes szervezeti egységek szükséges fejlesztési iránya a működési formától függetlenül is jól meghatározhatók.

Informatikai Iroda

Az Iroda tevékenysége érdemi fejlesztés előtt áll. Ennek keretét ugyanakkor az ÚMFT forrásainak felhasználása, elsősorban a TIOP 2.3.2 operatív programjának a megvalósítása szabja meg.

Az ESKI változatlanul ambicionálja, hogy az ágazati informatikában az alapító okiratnak megfelelő súllyal vegyen részt, és az ágazati adatbázisok együttműködését az ágazati portálon keresztül ESKI feladatmenedzseléssel valósítsa meg. Célunk ezzel kettős:

- az ágazat közhiteles nyilvántartásainak egységes együttműködést biztosító felület alárendezésével megbízható tartalmúak és elektronikus formátumban is közhitelesen publikálhatóak lesznek az ágazat működését, a finanszírozást, a stratégiai tervezést és a döntéshozatalt megalapozó adatbázisok, valamint ezek együttműködése automatizált lesz az ágazati portálon keresztül,
- a portál megfelelő adatokkal látja el a Dr.Info-t, ami a portál lakossági felületeként kerül megújításra.

A várható eredmények szemléltetése egy példán keresztül:

Az ágazati portál egységes, automatizáltan is együttműködő rendszerré teszi az ágazatban a működési engedély nyilvántartást, a gép-műszer nyilvántartást, a humán-erőforrás nyilvántartást, illetve az OEP szerződés-nyilvántartást. Ennek megfelelően, ha a gép-műszer nyilvántartásban, vagy a HR nyilvántartásban változás áll be, a rendszer automatikusan értesíti a szolgáltatók működési engedélyezési nyilvántartását, ahol a rendszer automatikusan megvizsgálja a beépített minimumfeltételek alapján, hogy a változások érintik-e a működési engedély érvényességét. Amennyiben a változások a tárgyi vagy a személyi feltételek oldaláról a

minimum-feltételek alá viszik az intézmény adottságait, a rendszer riasztást generál, és az ÁNTSz a működtetőt felszólítja a hiányosságok pótlására. Ha ez nem történik meg, módosul az engedély, és erről az OEP szerződés-nyilvántartása automatikusan értesítést kap. Ugyanakkor, ha valamelyik közszolgáltató működésében (rendelkezésre állásban, rendelési profiljában, rendelési idejében, telephelyében stb.) változás áll be, az automatikusan átkerül a lakossági felületet kiszolgáló adatbázisba, azaz a Dr.Info mindig a legfrissebb, a hiteles információt nyújtja a lakosnak.

Könyvtár

A könyvtár esetében a fő irányok a következők:

- a gyűjtőkör pontosítása, szűkítése, a határterületek, párhuzamosságok felszámolása,
- az elektronikus szolgáltatások arányának további növelése,
- az ESKI egyéb feladataiba való mélyebb integrálódás (HOL-hoz szemlézések, minisztériumi kérések előfeldolgozása irodalomkereséssel stb.).

Egészségügyi Rendszertudományi Iroda

Az iroda jelenleg is magas szinten látja el feladatait, így a feladat elsődlegesen a jelenlegi munka színvonalának, a kiadványaink minőségének, gyakoriságának, illetve az iroda operatív gyorsreagálásának fenntarthatóságának biztosítása. Új feladatként az egészségügyi rendszereket leíró információk és az egészségpolitikai elemzések, külső kutatási eredmények adatbázisba szervezése merül fel a közeljövőben. Az ezzel kapcsolatos szakmai terveket elkészítettük, jelenleg a lehetséges külső források (WHO, EU, illetve pályázatok) felkutatása zajlik.

Gazdasági Igazgatóság

A megváltozott gazdasági környezet alapvető változásokat indukál a GI munkájában is. A naprakész döntéselőkészítés, a kiszámíthatóság, tervezhetőség érdekében, egy a szoros gazdálkodási fegyelmi kötelelem mellett a jelenleginél aktívabb kontrollig eszközt használó, gazdálkodási rendszer kialakítását elodázhatatlanná teszi. Ebben célszerű lenne olyan közös fejlesztésbe kezdeni a társintézetekkel, amely a fenntartói kontrolligot is jobban megalapozza.

Technológia-értékelő Iroda

A TÉI feladatai két irányba bővülnek:

- A várható jogszabályi változás miatt új terület „orvosi technológiák” fog belépni az értékelési körbe, ami másféle tudást, más megközelítést igényel.
Mindez a TÉI-ben szervezetfejlesztést igényel, hiszen nemcsak a munka mennyisége nő, de másfajta tudásra is szükség lesz. A jelen helyzetben ennek forrását belső munkaerő (pontosabban: status) átcsoportosítással kell megteremteni.
- Általában erősíteni kell az ESKI, a TÉI szerepét a technológia értékelés elvi kérdéseiben, azaz ennek a tudományterületnek a kialakításában, honi erősítésében – beleértve a jogalkotás előkészítését is – az ESKI-nek a jelenleginél markánsabb szerepet kell játszania.

Az országos intézetek átalakításába ágyazott lehetséges szerep

Az ESKI új szerepe az alábbi két – egymástól nem feltétlenül élesen különböző – alternatívában képzelhető el.

- Visszatérés a 2001-es koncepcióhoz, Ágazati Informatikai Központtá fejlesztés
- A jelenlegi rendszerkoncepció kiterjesztése a hatósági feladatot el nem látó intézményekre.

Ágazati Informatikai Központ szerep

Az ágazati informatika a jó alapok és nagy tradíciók ellenére az utóbbi években komoly lemaradásba került, és fejletlensége ma már úgy az egészségügyi irányítás, mint az intézményi munka javulásának legfőbb gátjává vált. Ez az ágazati adatmodell és az erre épülő intézményrendszer – egy átadás-átvétel kereteiben nem részletezhető – koncepcionális átalakítását igényli. Ennek az új „egyablakos ügyintézés” elvére épülő ágazati adatgyűjtő, -konszolidáló és -újraelosztó intézménynek (az eredeti GYÓGYINFOK funkciókat is integráló) a kerete lehet az ESKI, természetesen funkciótisztítás és névváltoztatás után.

A jelenlegi intézményi koncepció kiterjesztése

Az ESKI rendszerkoncepciója a közös tudásbázisra, közös gazdasági kiszolgálásra épülő szakmailag önálló információ-hasznosítási divíziókra épül.

A gazdasági hatékonyság és a minőség-javulás érdekében ez a hatósági feladatokat el nem látó társ-intézmények, intézményrészek összevonása ezt a koncepciót erősítheti. Ebben a modellben egészségpolitikai háttérintézetek átszervezésével egy holding szerű „Egészségügyi Innovációs Park”, illetve „Egészségügyi Tudásközpont” jöhet létre, amelynek magvát a tudásbázis és a jelenlegi gazdasági - technikai – üzemeltetési háttérszolgáltatásokat az ESKI adná. Ez az intézményi struktúra gazdaságos és flexibilis, jobban képes követni a szakmapolitika változó, megújuló igényeit. A megoldás előnye, hogy a horizontális kapcsolatok („közös ebédlő”) erősödésével és a közös szakmai alap-infrastruktúra (közös tudás-tár, informatika) javul a munka minősége, hatékonysága, összességében megtakarítás érhető el, és a szükséges leépítések nem elsősorban a szakmai területen, hanem a gazdálkodási – kiszolgálási területen történnek.

A két modell kombinálható, azaz az ESKI informatikai feladatainak átalakítása és erősítése a második modellben is megvalósítható.

Budapest, 2010. április 30.

Dr Kincses Gyula
főigazgató

Melléklet:

- 1. sz. melléklet, Az ESKI szakmai tevékenységének, feladatainak összefoglaló bemutatása